

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VII. De voto paupertatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

CAPVT VII.
De voto paupertatis.

TAM paupertatis votum, & eius vitæ quæ proprium nihil admitteret, quantum in Ecclesiæ præcipuis, firmissimisque membris fullerit, haud obscurum id quoque ex diuinis literis, & veterum Catholicorum libris apparet. Neque enim cum sua coniuge Ananias *Actor. 5.* repentina morte feriretur, nisi hoc votum violasset: neque eodem tempore hoc ipsum & Apostoli, & ex Iudæis Christiani facti, Domino vouissent, nisi ad Christianam perfectionem magnopere pertinere iudicassent. Quæris vnde probetur, Ananiam cum sua coniuge tale votum aliquando fecisse? Quia nimirum Ananiæ, cum de pretio agri fraudasset, dicitur: Ut quid tentauit satanas cor tuum mentiri te Spiritui sancto? Et rursus: Non es mentitus hominibus, sed Deo. Cur autem Deo mentiti sunt, nisi quia promiserant quod non præstiterunt? In Actis Apostolorum, vt habet Hieronymus epistola ad Demetriadem, quâ *Tomo 1. ep. 8.* do Domini nostri adhuc calebat cruor, & feruebat recens in credentibus fides, vendebant omnes possessiones suas, & pretia earum ad Apostolorum deferrebant pedes; vt ostenderent, pecunias esse calcandas: dabaturque singulis prout cuique opus erat. Ananias & Sapphira dispensatores timidi, imo corde duplici, & ideo condemnati, quia post votum obtulerunt quasi sua, & non eius cui ea semel vouerant, partemque sibi alienæ substantiæ reseruauerunt, metuentes famem, quam vera fides non timet; præsentem meruere vindictam; non crudelitate sententiæ, sed correptionis exemplo: vt pœna duorum, esset doctrina multorum. Augustinus quoque de illorum duorum peccato & morte *Serm. 12. in scorsim excusis.* differens, ex Actis Apostolorum; Nonnullis, inquit, videtur nimis seuera ista fuisse correptio, vt propter pecuniam

cuniam de re sua subtractam, homines mererentur occidi. Non hoc Spiritus sanctus, sed avaritia fecit. Spiritus autem sanctus mendacium sic puniuit. Non tamen, fratres, videatur seuera correptio mors temporalis: atque utinam hucusque vindicta processerit? Quid enim magnum mortalibus contigit morituris? Sed per illorum temporalem pœnam, Deus fieri voluit disciplinam. Credendum autem est, quòd post hanc vitam eis pepercerit Deus. Magna est enim eius misericordia. Correpti sunt mortis flagello, ne supplicio punirentur æterno. Hoc tantùm attendat charitas vestra: quia si displicuerit Deo detrahete de pecunia quam vouerant Deo, & utique illa pecunia vñbus hominum fuerat necessaria: quomodo ira scitur Deo quando vouetur castitas, & non exhibetur? quando vouetur virginitas, & non exhibetur? Vouetur enim ad vsus Dei, & non ad vsus hominum. Quæcunque autem hoc fecerint, vouerint talia, & non reddiderint: nō se putent temporalibus mortibus corripi, sed æterno igne damnari. Augustinum secutus Gregorius Magnus, simili ratiocinatione Venantium Italiae Cancellarium reuocare conatur: Ananias, inquit, pecuniam Deo vouerat, quas post diabolica viētus persuasione subtraxit. Sed qua morte mulctatus est, scis. Considera ergo quanto periculo in diuino iudicio dignus eris, qui non nummos, sed te ipsum Deo omnipotentis, cui te sub monachali habitu deuoueras, subtraxisti. Denique & Cyprianus in epistola ad Quirinum, variè ex locis probans, quod quis vouerit, esse reddendum, tandem hoc quoque de Anania & Saphira ex Actuum testimonium adiungit, illos vouisse nihil dubitans: ut non mirum videri debeat, hoc ipsum in epistola Verbanus reperiri, quæ inter Decretales Epistolas numeratur. At cæteris vouentibus, Apostoli fortè non vouerunt? hoc is credat, qui non illos Christiani gregis ad

*Cypr. epistola
ad Quirin.*

perfe
ron
Dixe
secut
vnde
est;
tenti
mine
ret, n
Apo
omn
abdi
inter
quar
caso
Apo
quer
nem
prias
clési
Aug
eo p
nach
fiden
thol
rico
res c
cet p
ston
id v
Et t
cun
Cat
vte
xii i

perfectionem duces fuisse existimet. Augustinus certe non dubitavit illos vouisse dicere. Scribit enim sic:

*Lib. 17. De
Cruitate Dei,
cap 4.*

Dixerant potentes illi; Ecce nos dimisimus omnia, & secuti sumus te. hoc votum potentissimi vouerant: sed vnde hoc eis, nisi ab illo de quo hinc continuò dictum est;

Dans votum vouenti? alioqui ex illis essent potentibus, quorum infirmatus est arcus. Non enim Domino quisquam quicquam ratum vel rectum voueret, nisi ab illo acciperet quod voueret. Sic eo loco de Apostolicæ paupertatis voto. Per hoc autem votum, omnem à se rerum quæ possideri possunt, proprietatē abdicabant: vt, quemadmodum in Actis scriptum est,

Act. 4.

inter eos essent omnia communia, & nemo suū quicquam esse diceret. Cuius Apostolicæ perfectionis occasione, exstiterunt postea hæretici quidam, qui se Apostolicos arrogantissimè vocauerunt: eo quòd,

Hæresi 40.

quemadmodum Augustinus ait, in suam communionem non reciperent vrentes coniugibus, & res proprias possidentes: quales (inquit) habet Catholica Ecclesia, & monachos & clericos plurimos. Quæ verba Augustini quidam prauè accipientes, significatum ab eo putant, multos fuisse in Ecclesia Catholica & monachos & clericos, vtentes cōiugibus, ac propria possidentes: cū id interim non dicat, sed hoc velit, Catholicam Ecclesiam multos habere monachos & clericos, qui in suam cōmunionem non recipiant vrentes coniugibus, aut propria possidentes. Vnde videlicet procul absit (quemadmodum ait diuus Chryso-

*Homil. 74. in
Matth.*

stomus) meum ac tuum; indeque eiectum omnino, id verbum sit, quod multorum sæpè causa bellorū est.

Et tanquam aliquis interrogasset, Cur ergo illi qui dicuntur Apostolici, hæretici sunt, cū sicut illi, ita & Catholici multi, in suam societatem non reciperent vrentes coniugibus, aut propria possidentes? Subiunxit ille continuò: Sed ideo isti hæretici sunt, quoniam se

se

se ab Ecclesia separantes, nullam spem putant eos habere qui vtuntur his rebus, quibus ipsi carent. Hæc Augustinus, satis declarans, eos monachorū & clericorum cœtus, qui in Ecclesia hoc vitæ arctioris institutū sequerentur, vt nō admitterent in cōmunionem suam vrentes cōiugibus, aut propria possidentes, nō dānare tamē alios qui essent cōiugalis vitæ statum amplexi, propriasq; possiderent facultates, tanquam propterea à spe salutis alienos. Sed hoc interim paupertatis vorū fuisse iam olim quoq; voto castitatis adiunctū, & ille insinuat Augustini locus, & Hieronymi verbis indicatur, quibus est ad monachum Heliodorū vsus. cui postquam dixisset, Animaduerte, frater, nō tibi licere de tuis quicquam habere rebus: quibusdā interpositis subnectit: Sed forsitan dicturus es, Quid ergo? quicūque in ciuitate sunt, Christiani nō sunt? Nō est tibi eadem causa quæ ceteris. Dñm auscultra dicentē: Si vis perfectus esse, vade, vède omnia quæ habes, & da pauperib⁹. Tu autē perfectū te fore pollicitus es. Nā cū derelicta domo & militia, te castrasti propter regnum celorū; quid aliud quàm perfectā sectatus es vitam? Perfectus autē seruus Christi nihil præter Christum habet: aut si quid præter Christū habet, perfectus nō est. Et, si perfectus nō est, cū se perfectum fore Deo pollicitus sit, Deo antè mētitus est. Sic D. Hieronymus de promissa, perfectionis studio, castitate simul atque paupertate. Hoc igitur cur Apostoli primū ac deinceps multi facerēt, nisi quia tãto gratius Deo se facere persuasum haberēt, quãto se illi magis dedidissent, arctiusq; obstrinxissent? Neque enim ignorabant, quod Augustini postea verbis expressum est, felicē illā necessitatē esse, quæ ad meliora cōpelleret. Ideoq; & illi rē, & postea multi, talem sibi necessitatē assumpserunt, quo min⁹ ab eo quod sanctum esse scirent, valde quæ conducibile ad vitæ perfectionem, liceret discedere.

CAPVT VIII.

*Eam necessitatem, qua votum obstringit, nihil
repugnare Christiana libertati.*

Nec verò minus hîc propterea Christiana liber-
tatis inesse putarunt, quòd tali necessitati subde-
rentur: immo verò amplius; eùm tanto essent liberio-
res, quanto meliores: & tanto meliores, quanto in tam
sancto proposito alacriores atque firmiores. Bonas
enim mentes & corroborat votum, & subinde exsti-
mulat considerata persenerandi necessitas: vt in cœ-
pro itinere tâto celerius atq; ardentius ad propositum
eternæ gloriæ brauium procurrat. Vt enim minùs
liberi non sumus, quia diuinis præceptis parere tene-
mur, si hac excitati parendi necessitate, in via manda-
torum dilataro corde curramus: ita posteaquam sibi
quis sanctissimum institutum monasticæ disciplinæ
vtrò fecit necessarium; nullam patitur detrimentum
veræ libertatis; quando id tanto retinet constantius,
quanto minùs ab eo desciscere, integrum sibi esse per-
spexerit, quemadmodum neq; beatis spiritibus pro-
pterea minus esse dicendum est libertatis, quòd vsque
adeò confirmati in bono sint; vt ab eo iam nequeant
vlla voluntatis auersione diuelli, ad quorum liberta-
tis perfectionem tanto magis hîc accedimus, quanto
magis votis Deo factis, in bono confirmamur. Sin au-
tem admotis semel ad aratum manibus, retrò ani-
mus respectat, seculum desiderans, & relictas mundi
voluptates; iamque tristis & grauatum facere incipit,
quòd nemine præcipiente volens libensque suscep-
tat: minùs profectò liber est, non propter assumptam
voti obligationem, sed propter relapse ad seculum vo-
luntatis carnalem cupiditatem; & quia minùs iam de-
lectat quod sanctum est, non quia præstare tenetur
quod promissum est. Nisi fortè & Christiani nominis
factam